

személyes tulajdonságai mellett vallomását a per egyéb adatai is megfelelő szilárdsággal alátámasztják. (P. III. 3790/1937.). Még a női becsületet közelről érintő kérdésben is lehet egy tanu vallomására a fenti megszorítások mellett tényállást alapítani, de ennek elengedhetetlen előfeltétele, hogy a tanuvallomás a per adataival, ezek között természetesen a fél előadásával teljesen összhangban álljon és ahhoz kétség a legtávolabbról se férhesen. (P. III. 3844/1937.)

* * *

A Kúria jogegységi tanácsának 91. számú polgári döntvénye — amelynek egyelőre csak rendelkező része áll rendelkezésre — az ingatlan *haszonélvezetének* vagy a tulajdonost megillető hasznainak zár alá vétele esetén a hitelezők beleegyezése nélkül is lehetővé teszi a zárlati jövedelem meghatározott részének a végrehajtást szenvedő és házanépe *létfenntartására* való felszabadítását, ha enélkül a nevezettek létfenntartása nem lenne biztosítva. Az e célból rendelkezésre bocsátott összeg az élet fenntartására multhatatlanul szükséges és a szokásos zárgondnoki díjak mértékét lényegesen meg nem haladó mértékben korlátozandó.

Dr. Vági József.

Érdekelsőség-feltétel meghiusítása.

Egy részvénytársaság ellen adócsalás, illetőleg jövedéki kihágás címén eljárás indult. A részvénytöbbség tulajdonosa megbízást adott a társaság volt korábbi tisztviselőjének, bizonyos szakértői munkálatok elvégzésére. A szakértő díját 12.000 P-ben szabták meg, ha jövedéki kihágás nem nyer megállapítást, vagy ha 5000 P-nél többet az adókincstárnak nem kell fizetni. A szakértő a kikötött díj hátralékát igényelte a perben. A per során az alperes és a kincstár között az adóügyre oly megegyezés létesült, hogy az alperes 58.000 pengőt fizet és a kincstár az adócsalási és a jövedéki kihágást mellözi. Ez alapon a Kúria megállapította, hogy a kikötött feltétel nem teljesült. E megállapítás következtében vizsgálat alá vette a Kúria, hogy alperest a feltétel teljesülésének meghiusításánál csalárdság terheli-e. A Kúria döntése szerint (P. II. 3044/1937.), minthogy alperesnek jelentős anyagi és erkölcsi érdeke fűződött az ügy elintézéséhez és az elintézés bizonytalan volt, alperes nem terhelhető csalárdsággal azon okból, hogy az ügyet egyezséggel fejezte be. A „csalárd“ megakadályozás kifejezése egyezik az MMT. 990. §-ának szabályával és meggyőző is. Érdekesnek tartjuk azonban kiemelni, hogy amikor a Kúria nem róta alperes terhére, hogy egyezséget kötött a kincstárral és ezáltal a feltétel teljesítését megakadályozta, ebben bennerejlik, hogy alperes javára elismerte azt a jogot, hogy önérdékből

oly magatartást tanusítson, amely a másik szerződő fél érdekére hátrányos. Ezzel az elbírálással a Kúria a két szembenálló érdek hierarchiájára is állást foglalt, mert a döntésben bennefoglaltatik, hogy az alperes érdeke elsőbbséget kapott a másik fél érdeke rovására. A jog számára az ellentétes érdekű felek mindegyikének érdekei elvileg egyenlő súlyúak — a döntés újabb esetet ad azon jelenségre, amelyet „érdekelsőség“ néven jellemeztünk a Grosschmid Glossákban (II. k. 44. sk. l.). Kétségtelenül kivételes a jogrendben, hogy az egyik fél érdeke nagyobb súllyal essék a serpenyőbe — de mint kivételes jelenséget észlelnünk kell és fel kell ismernünk annak jogtételszerűségét, a jog által való elismertségét. (Lásd a kérdést: a Polgári Jog 1931. évf. 119. lap és Polgári Jog 1930. évf. 451. l.).

A megbeszélte téma keretébe nem tartozik, de a teljességhez hozzátartozik, hogy a Kúria a feltétel nem teljesítése ellenére is a szakértő díjazásra való jogát megállapította és 3000.— P-t látván megfelelőnek a már fizetett 2000.— P-n felül 1000.— P-t megítélt a felperesnek.

B. S.

Az előzetes ranghelyfeljegyzés hatálya a Jt. 38. §-a és a Trts. 56. §-a szempontjából.

A jelzálogjog ranghelyét előzetesen biztosító feljegyzésnek a jelzálogjog alapításával kapcsolatos anyagjogi tartalma, általában a teherlapi joghatálya a Jt. 17. §-ában és a vonatkozó rendelkezésben van szabályozva.

Ez a szabályozás kiterjed a feljegyzés hatályának tartama alatt a tulajdoni állásban beállható változás következményeire. nem tartalmaz új rendelkezést, de nem is terjeszti ki idevonatkozólag azokat a jogszabályokat, melyek a birtokállásnak megosztás, vagy lejegyzés útján való megváltoztatásának előfeltételként, az ingatlant terhelő jogok jogosultjai részéről beleegyezést kívánnak meg.

Epen ezért indokoltnak látszik annak a kérdésnek felvetése: sérelmes lehet-e egyáltalában a birtokállás bármily irányú megváltoztatása a ranghelyfeljegyzés joghatályára, ehhez képest egy megosztásnak, vagy lejegyzésnek akadályául szolgálhat-e a kérelem elintézésének időpontjában még hatályában fennálló, be nem töltött, jelzálogjog ranghelyét előzetesen biztosító feljegyzés.

A birtokállásnak megváltoztatása a tulajdonból folyó és elvileg nem is korlátozható joga a tulajdonosnak addig, amíg ez a változtatás harmadik személyek telekkönyvileg biztosított jogát nem sértheti.

A haszonélvező, a szolgalmi jog jogosultja részéről ép úgy szükséges a beleegyezés, mint a jelzálogjogos hitelező részéről.